

Tante Hertha

Nr. 235, 21. årgang, Januar 2018

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto og herover: Maria bebudelse fra julespillet i Hertha. Alle fotos fra julespil og -afslutning er venligt stillet til rådighed af Niels Jørgen Berg.

HerthaKalender

Januar 2018

Tirsdag d. 2.	Værkstederne starter		
Tirsdag d. 16.	Kikhul: Searching for Sugarman	19.30	Cafeen
Torsdag d. 18.	Bent Nielsen: Om Herman Bang	Kl. 19.00	Cafeen
Uge 4:	Bofællesskaberne på vinterferie		
Søndag d. 21	Landsbymøde	Kl. 14-17	Salen

Februar 2018

Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Tirsdag d. 6.	Bofællesskabs/levefællesskabsmøde	kl. 19-21	Hos Per

Marts 2018

Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Søndag d. 4.	Landsbymøde	kl. 14-17	Salen
Onsdag d. 7.	Ildfuglen—eurytmi	Kl. 19.00	Salen

Indhold i dette nummer:		Gartneri-Nyt	s. 9
Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Praktikplads søges	s. 10
Besøg hos Marie Fløe	s. 6	Præsentationer	s. 11
Fra arbejdet i stalden	s. 7	December-rim fra skriveværkstedet	s. 12
Kairos	s. 8	Kultur-/fælleshus	s. 14

Nyt fra biblioteket i Buen

Vi har i årets løb modtaget rigtig mange spændende bøger både fra Bent Pyskov, skolen i Esbjerg og fra Bodil, og jeg har derfor benyttet lejligheden til en nytænkning og omstrukturering af biblioteket.

Alle bøger om helsepædagogik er nu placeret i et lille bibliotek i pavillonen, så de er mere tilgængelige for medarbejderne, men andre kan selvfølgelig også låne her. I Buens bibliotek er der nu kun bøger af Rudolf Steiner og forfattere, som har udgivet bøger om emner relateret til Rudolf Steiner.

Som noget helt nyt er bøgerne nu delt ind i alle de forskellige områder som Rudolf Steiner har gennemlyst ud fra et antroposofisk menneskesyn, og det er utroligt så vidt han spænder.

Foreløbig er grupperne:

Åndsvidenskab, antroposofi, engle, reinkarnation og karma, natur og årstidsfester, kunst og kunstforståelse, religion, skolingsvejen, verdensudvikling og verdenshistorie, samfundsforhold og sociale relationer, økonomi, sundhed og sygdom, pædagogik og opdragelse samt esoterik, mysteriedramaer gennem tiderne.

Fleere vil sikkert komme til. Jeg har forsøgt at inspirere, ved at vende forsiden frem på nogle af bøgerne, som ikke står i alfabetisk orden indenfor grupperne, så du må gerne bladere og bytte om indenfor grupperne.

Når du låner, skal du blot skrive på listen hvilken bog du har lånt, dato og navn. Forrest i bogen er der en lille mærkat, der fortæller, at bogen tilhører biblioteket i Hertha, og at du venligst bedes levere den tilbage, når den er læst. Jeg vil løbende kontrollere, om bøgerne kommer hjem igen.

Bøger skal læses - så rigtig god læselyst.

Grethe Harrebye

Bent Nielsen om Herman Bang

Bent Nielsen fra Herskind er født i 1935 – samme år som den gamle Lillebæltsbro blev åbnet – glimrende årgang. Interessen for at læse skabtes af en god klasselærer en gang i sidste halvdel af 1940-erne, og den interesse hænger stadig ved, både som læsning for sig selv og som højtlesning for andre. Højtlesningen for andre på Galten Bibliotek, i forsamlingshuse og andre steder, startede i 2010, hvor Bent Nielsen fortalte om Hans Kirk og læste op af hans selvbiografiske historie "Skyggespil". Siden er der med jævne mellemrum blevet fortalt om og læst op af Gustav Wied, Johannes V. Jensen, H.C. Andersen, Marie Bregendahl og Jeppe Aakjær. Bent Nielsen holder sig meget bevidst til klassiske danske forfattere, og nu er turen altså kommet til Herman Bang. Bent Nielsen vil fortælle om Herman Bangs noget besværlige liv og læse et par af hans noveller samt et uddrag af hans meget festlige roman "Sommerglæder". Hele forestillingen varer incl. pauser af enhver art knap 2 timer.

SEARCHING FOR SUGAR MAN.

Vises i Kighullet tirsdag den 16. januar kl. 19.30

Searching for Sugar Man er en svensk-britisk dokumentarfilm fra 2012, af Malik Bendjelloul. Filmen handler om den amerikanske musiker Sixto Rodriguez, som man ikke har hørt noget til i årevis, nogle rygter siger, at han har begået selvmord. I filmen leder man efter ham - og finder ham – og han kommer til at spille igen – mere skal ikke røbes 😊. En skøn og rørende feel good film, som i 2013 blev tildelt en Oscar for bedste dokumentarfilm. Danske undertekster.

Nisserne oplyser

at grødnisseoverskudet på 660 kr. er doneret til bofællesskaberne til brug for fyrværkeri.

Invitation til Samtale Café om Bæredygtighed i Hertha

Vi vil gerne invitere alle levesteder til en hyggelig aften i Cafeen, hvor emnet er bæredygtighed.

Er der nogen opgaver vi som fællesskab kan løfte sammen?

Ideen er, at vi sidder i nogle grupper og udveksler ideer og overvejelser omkring hvad vi kan gøre i Hertha for at fremme bæredygtigheden. Derefter vil vi i fællesskab samle op og forhåbentlig være inspireret og motiveret til at sætte noget i værk.

Så kom Torsdag d. 11. januar kl. 19.00 og vær med til at gøre en forskel.

Der vil i øvrigt blive serveret the og kaffe.

Vel mødt,

Kamala, Gitte og Elisabeth

Besøg hos Marie

D. 24 november drog en lille delegation af beboere fra Hertha op for at besøge Marie Fløe på hendes nye bosted i Randers. Vi skulle blandt andet aflevere et stort fællesbillede, der blev taget til hendes afslutning.

Ole W. havde taget billedet, lavet forstørrelsen og fået det indrammet. Rita havde samlet en rigtig fin mappe med billeder fra Maries tid hos, hvilket ikke var få, idet hun var vores første eksterne dagelev. Desuden har Marie deltaget i rejser sammen med os og haft en del fremtrædende roller gennem årene i vores skuespil, og hun måtte da også fælde en lille glædeståre ved gensynet og alle de minder, som billederne frembragte.

Marie bor nu i egen lejlighed på et bosted med i alt 26 beboere, hvoraf alle er

kørestols brugere, så forholdene er indrettet derefter, og Marie får nu alt den praktiske hjælp og støtte, hun har brug for.

Det var rigtig dejligt at se Marie igen, og gensynsglæden var stor. Har man mulighed for det, vil hun rigtig gerne have besøg.

Vi skulle sende varme hilsner til alle hun kender på Hertha.

Marie bor: Lene Brehdals gade 9, lejlighed 7, 8900 Randers

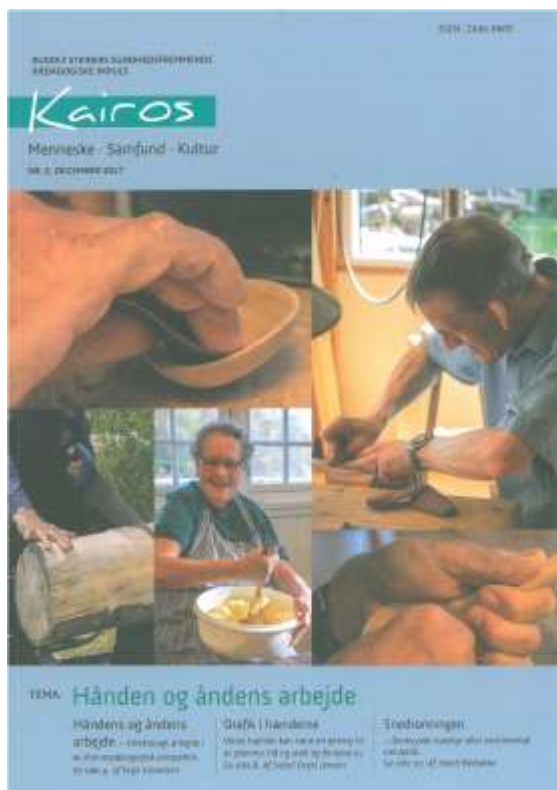
M.v.h. Katrine Kroon

Indtryk fra stalden

Vi har modtaget en række meget stærke billeder fra Sara fra arbejdet med at tæmme de bidske nyfødte og lidt ældre kalve og sørge for, at hestene griner.

Samler-eksemplar

Fra forordet: Intentionen med Kairos har været at skabe et nyt kulturtidskrift, som belyser Rudolf Steiners sundhedsfremmende pædagogiske impuls og inddrager både alment menneskelige, samfundsmæssige og kulturelle vinkler. Både som redaktion, redaktør og layouter har vi fået stor positiv respons og lovord fra mange kanter... Derfor er det en sørgelig sag at måtte meddele, at dette nummer, der har håndens værk som tema, ikke blot bliver det sidste i 2017, men kommer til at være det foreløbigt sidste nummer af Kairos—abonnementstallet har ganske simpelt ikke fulgt med ambitionerne....

Tidsskriftet *Steinerbladet* rummer under sit nye navn udover de danske og norske skoler nu også daginstitutionerne og dækker dermed fra vuggestue til Steiner HF. Som redaktør af *Steinerbladet* ønsker jeg, at vi, hvad end formen bliver, sammen kan formidle Rudolf Steiners sundhedsfremmende pædagogik ud fra alle perspektiver...

Randi Pisani, redaktør

Gartneri Nyt Januar 2018

Den første frost har nu været her af flere omgange, alt salaten er høstet og spist, men du kan måske stadig finde lidt spinat. Jeg kan ikke huske, vi nogensinde har haft så meget spinat, håber du nyder den.

Birgitte ordner løg i gartneriet i vinterhalvåret, Sara og Freia hjælper også med at sørge for, at der er pudsede løg i kasserne. Der er en del små i år – brug dem til syltede løg, bag dem eller lignende. Thomas rydder op for os, fjerner porrertop og andet rundt i bedene. Camilla og Nikolaj har sørget for, at alle slanger er kommet op på vores hems, vasket drivhuset mm.

Her i vinter bruger vi en del af vores tid på at sortere grøntsager til jordkælderens. Det er et meget socialt arbejde, som Heino, Ditte, Oliver og Arnanguaq nyder meget. Anna og Clara gør også en flot indsats her.

Vi er færdig med at rydde op i de fleste bede. Her i vinter skal læhegnene beskæres, der skal pudses redskaber, træskafterne skal have olie, og alt skal forberedes til næste sæson.

Ude kan der høstes: jordskokker i tøvejr - vi høster til jordkælderens, når vi har tid - grønkål, pas på topskuddene, de kan vokse helt til maj 2018, rosenkål, høst de største først, de holder ikke til så meget frost, evt. lidt spinat, vårsalat og sølvbeder.

I jordkælderens er der nu: Rødbeder, kartofler, selleri, hvidkål, pastinak og milan- og rodelika-gulerod fra Karl Henning, lidt porrer fra min gård i Nordjylland, hvor de biodynamiske præparater er brugt. Måske er der grønkål, porrer, jordskokker, som er vore egne. Ved frost flytter løgene ind i jordkælderens - der er almindelige og røde fra Karl Henning. Gennem solhjulet køber jeg økologisk persillerod og rødkål - hvis jeg er heldig, kommer de fra den biodynamiske Nørregård på Fyn.

God vinter fra Gartneriet *Birthe Holt*.

Hej alle i Hertha

Måske vil en eller anden huske mig. Jeg har gjort volontørtjeneste i Hertha 2014/2015.

Nu går jeg på en fysioterapeutuddannelse fra for 1½ år siden på den første europæiske skole for fysioterapi i Tyskland som hedder: 'Erste Europäische Schule für Physiotherapie, Ergotherapie, Sporttherapie und Logopädie KLINIK BAVARIA Kreischa/Sachsen'. Dette er vores hjemmeside: <http://www.physiotherapie-schule-kreischa.de/>
Skolen er forbundet med en stor rehabiliteringsklinik, som ligger lige ved siden af.

I 2018 skal jeg have en udenlandsk praktik i fire uger. Derfor søger jeg efter et sted i Aarhus eller i nærheden, hvor jeg kunne gøre det!

Er der tilfældigvis en fysioterapeut, som bor i Hertha, eller er der nogen, der har en fysioterapeut i vennekredsen, som i sommeren 2018 har brug for aktiv støtte på sit hold?

De 4 uger praktik kan være i juni, juli, august, september eller oktober.

I sommeren 2018 sluttede jeg den anden af i alt tre års lærlingeuddannelse og har akademisk viden (teoretisk og praktisk) inden for klassisk massage, kinesio-taping, hydroterapi, PNF, electrotherapy, førstehjælp, anatomi, fysiologi, åndedrætsbehandling, manuel terapi, oftalmologi, kirurgi, pædiatri, neuroanatomi, bindevævsmassage, muskelstrækning og funktionel massage.

Desuden har jeg udført praktikophold på fire uger på hvert af følgende områder: neurologi, massage / elektroterapi/hydroterapi, onkologi, intern medicin, ortopædologi, pædiatri. Alle sammen i vores rehabiliteringsklinik.

Jeg kan tale dansk og engelsk.

Jeg håber jeg vil finde et eller andet, der er muligt.

Med venlig hilsen
Linn-Kristin Seidel

Mine kontaktoplysninger:

e-mail-adresse:
krissi934@freenet.de

mobilnummer:
+49 0162 7136676

Heldigvis også via WhatsApp

Præsentationer

Kære Hertha,

Mit navn er Gabriela. Jeg kom her den første august. I har nok set mig her nogle gange. Jeg er EVS-volontør fra Tyskland og bliver her i et år.

Her i Hertha arbejder jeg i køkkenet og bageriet. Men jeg arbejder også i køkkenet i Herskind børnehave.

Min fritid bruger jeg i træværkstedet, og jeg kan lide at lave mad. Siden november har jeg også gået på sprogskolen, så I er meget velkomne til at tale dansk med mig. Men jeg kan ikke garantere, at jeg vil kunne forstå alting.

Jeg er meget lykkelig her, og jeg glæder mig allerede til næste års eventyr.

Rigtig mange tak for den varme velkomst her.

Bedste ønsker –*Gabriela*

Hi, mit navn er Theresa, og jeg er fra Østrig. Jeg er født den 19. maj 1999, så jeg er 18 år gammel. Jeg ankom den 6. august og skal blive i et år i Hertha.

Jeg bor i værelset ved siden af Lars, og jeg nyder virkelig at bo sammen med beboerne i Burishus.

Jeg deltager i yoga-lektionerne om tirsdagen, og om torsdagen går jeg på træværkstedet. Mandag og onsdag gør jeg mit bedste for at lære dansk på sprogskolen i Aarhus.

Jeg arbejder i bageriet, og jeg nyder virkelig mit arbejde der.

Før jeg kom til Danmark, var mine hobbies volleyball og snowboarding. Men... tja, snowboarding er temmelig svært i Danmark.

Alt i alt nyder jeg virkelig tiden her, og jeg er virkelig glad for at være her.

Jeg vil også gerne sige en stor tak til alle folk i Hertha, som har taget imod mig med åbne arme. Jeg er så glad for at være en del af dette storslåede fællesskab.

Alt det bedste og vi ses

Theresa

December-rim fra skriveværkstedet

Der var en gang en lille mus
Som boede i sit lille hus.
En nisse sad med sin julegrød
Så yndig og dejlig og jule-sød.

Så kom der en julemand
Susende i kanen hen over land
Med snefnug i vrимlen
Og jule-mus på strimlen.

Han havde en kæmpe julesæk
Men pludselig ramte kanen en hæk
Så strimlen sagde "knæk knæk"
Og jule-musene de fløj væk.

De løb hen over sneen især
Og fik kolde musetæer.
Tæer røde af kulde som julehjerter
Det var rigtige mus med julesmerter.
Så fik alle gløgg og juletærter
Med ost og knas og honninghjerter.

Advent

Jeg bliver glad i sjælen
når himmellyset tændes.
Med kærlighed og visdom
viser ånden mig vej
til Fødselsstjernen.
Da ser jeg kærligheden
i dit øjes spejl.

Sara

Hjerter elsker
Adventslys tændes
Faderånden i himlen
føder et barn på jord.

Mette

Burishus kommer hvert år på adventsbesøg i Vesterskoven ved Silkeborg, hvor jeg bor. Vi går tur i et par timer, spiser risengrød med juleøl til, får gløgg og andet sødt. Vi leger lidt julelege og Oliver læser op af "Peters jul".

I år havde der dagen før besøget været en helt speciel måne - supermåne, fortalte Ole. Ordet brugte vi til nedenstående, hvortil alle kom med et bidrag inden turen gik tilbage til Hertha.

Karen

Supermånen lyser skoven op
Uglerne tuder i træets top
Puha hvor vi går, mens platugler sidder i
Egetræernes kroner og slikker månelys. Deres
Rødder rager ud i nattens
Mulm og mørke. Mens
Ådalens julemus danser, gnasker
Nisserne henkogte granskud med
Enebær til aftensmad

Fælles-/kulturhus

I det sidste halve år af 2017 er der af Søren, Jens Otto og Sibylla skrevet fornuftige indlæg om kultur/fælleshus ud fra forskellige betragtninger.

Jeg er blevet spurgt, om jeg ikke også ville bidrage til denne debat, og har i lang tid været usikker på hvilken måde og ud fra hvilke synspunkter, mine betragtninger kunne være.

Et kulturhus er vel et sted, hvor stedets ånd lever og bliver synlig indad såvel som udad.

Men stedets ånd – hvad er det?

De første 10-15 år kendte vi hinanden, og havde skabt et fælles billede af, hvad vi ville. Vi kaldte det at bygge en 'social skulptur'. I den periode var vi mennesker – nogle der ville bo her, forældre til udviklingshæmmede og nogle, der ville arbejde her – der sammen skabte en fælles idé og en tæt gensidig tillid og forståelseskontakt med hinanden.

Nu her 21 år efter første indflytning, er vi nået til at virkeliggøre de sidste af Levefællesskabets fysiske rammer. Der er dog stadig byggerier at færdiggøre, men om 3-5 år vil der nok ikke være så meget nyt byggeri, der skal virkeliggøres, for at de ideer, der i sin tid blev skabt, alle har fundet plads i konkrete bygninger. Ja, Levefællesskabets fysiske rammer er vel færdige efter 25 års byggeri.

Men de mennesker, der nu bor og færdes her, er ikke de samme. Vi er blevet ældre, nogen er flyttet, nye er kommet til, verden har forandret sig. Levefællesskabets menneskelige og sjælelige substans er en anden. Hvor vi alle – beboere, hæmmede, deres forældre, medarbejdere - var tætte på hinanden i fællesskabets begyndelse, er vi nu betydeligt flere mennesker og med hver vor historie i forhold til Hertha som idé og sted.

*Nogen bor her i beskyttede boliger og får her den omsorg, de har brug for; deres forældre kommer nu mest omkring bofællesskaberne.

*Nogle arbejder som ansatte i bofællesskaberne og bor i Levefællesskabet.

*Andre arbejder i bofællesskaberne, men bor her ikke og kommer sjældent udenfor institutionens rammer

*Nogle har nået pensionsalderen, og kan vælge hvilken tilknytning, de har til det fælles liv.

*Nogle er bekendte med Steiner miljøet/-kulturen, for andre er det nyt.

Det jeg vil sige er, at vi nu alle er et andet sted i livet end for 20-30 år siden, og med hver vore muligheder og forudsætninger er vi Levefællesskabet i dag.

De fysiske rammer er skabt. Nu mærker vi også, at der mellem os er opstå-

et en anden ansvarlighed over for stedet – bygninger, naboer, natur, ja hele ideens virkeliggørelse. En ansvarlighed, hvor fremtidens mulighed og udfordringer kalder på os.

Vi er blevet et ansvarsfællesskab, der forsøger at leve op til Levefællesskabets formål om den omvendte integration for udviklingshæmmede i Rudolf Steiner-regi.

Hvem er så vi? Kender vi hinanden, nu hvor vi ikke længere sidder i den gamle rundkreds? I dag er vi 250-300 mennesker, der på en eller anden måde er en del af Hertha Levefællesskab, internt såvel som eksternt. I begyndelsen var vi individer, der ville skabe et Levefællesskab. I dag er vi det også, men ud fra nye forpligtende forudsætninger i det, der er skabt.

Den omvendte integration har fået to klare elementer i den sociale struktur, som Levefællesskabet leves ud fra:

*De udviklingshæmmedes hverdagsliv med dets institutionelle rammer af ansatte, skemaer, økonomi, lovgivning og tilsyn.

*De private med deres boliger, familier og rettigheder

I denne sociale struktur er vi ikke længere samlet omkring en idé, der skal bringes til virkelighed, men er 150 mennesker i et hverdagsliv. Og det er i mellemrummene mellem det institutionelle og det private, at Levefællesskabets liv opstår og bliver til.

Og her er jeg måske ved sagens kærne – det, som jeg ser som hjertet, som lyset i Levefællesskabet, nemlig menneskemødet. At vi sammen kan mere end at være en institution og et venligt villakvarter.

Kan man se Hertha Levefællesskab som ét stort kulturhus, hvor vi søger at skabe de bedste rammer for at disse menneskemøder, med alle deres forskelligheder, finder sted?

Efter Michaelsspillet d. 28. september i mødet med Hans Brodal og Lotte Juul Laesen opstod der et rum for mange spændende spørgsmål og tanker, som, hvis vi arbejdede videre med dem, kunne danne grundlag for det kommende kulturliv og bl.a. de rammer, det behøver for fremtiden (se Tante Hertha dec. 2017).

Ja, hvordan ser vi Hertha i fremtiden?

I de sidste 21 år har vi bygget den fysiske ramme op – nu må vi i de næste 21 år skabe rum for at Levefællesskabets sjælelige organisme kan folde sig ud og leve. Derfor har vi brug for at vide, hvad vi vil sammen, ud fra de mennesker vi er, og som vil tage ansvar.

Per C-K

IMMANUEL

Den svandt i tidens mørke, denne time
Da jorden selv, af mennesker forødt,
Drak himlens budskab ind – i den sublime
Og stille stund da Gud - i - os blev født.

Og mangt er siden sunket hen i mulmet.
Mod himlen ser nu ingen konger mer´
Og ingen hyrde ser en stjerne ulme
Mens engle synger at et under sker.

Men aldrig sletter tiden ud det store
Som siden da består mysteriøst,
Og i dit eget indre fødes ordet,
Som denne nat i krybben blev forløst.

Ja, Gud er i os ! Ikke i de fjerne
Og grænseløse verd´ners afgrundsgys
Og ikke mer´ i flamme, storm og stjerne
Og ikke mer´ i drømmens skumringslys.

Her er Han – nu ! hver dag som går forbi os
Som grå bekymret hverdag, ta´r vi del
I kærlighedsmysteriet : Gud – i – os.
Alt ondt er magtløs. Ewig er vor sjæl.

Vladimir Solovjov
Gendigtet af André Bjerke

Den sociale grundlov

Et samarbejdende menneskesamfunds velfærd er desto større, jo mindre den enkelte stiller krav om selv at få udbyttet af sit arbejde, dvs. jo mere han afgiver af dette udbytte til sine medarbejdere, og jo mere hans egne behov tilgodeses gennem de andres arbejde.

Rudolf Steiner